

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Observatoriulu ese de doue ori in septimana, mercuria si sambata.

Prețulu

pentru Sibiu pe 1 anu intragu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intragu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

Ori-ce inserate,

se platestu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste acesa 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usuru prin assemnatiunile postei statului, adrese de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiu.

Nr. 83.

Sibiuu, 17/29 Octobre 1879.

Anulu II.

Profetiile lui Ludovicu Kossuth.

Ludovicu Kossuth, a fostu ministru, apoi in anulu 1848/9 gubernatoru alu Ungariei, auctorulu si spiritulu datoriu de viétia alu revolutiunei magiare antidinastice, in Ungari'a si in o parte a Transilvaniei. In a. 1867 cu ocasiunea infiintari dualismului, imperatulu si regele Franciscu Josifu inaltiatu mai pre susu de ori-ce resbunare personale, a coprinsu in amnesti'a generale si pe Ludovicu Kossuth si 'a permis a se întorce in patri'a sa fora nici-o alta conditiune, decâtu cea pusa toturoru emigrantiloru si vrasmasiloru sei, adeca juramentulu homagiale. Kossuth inse, care in 14 si 19 Aprile 1849 proclamase si era decisu se execute detronarea si proscriptiunea dinastiei, atatu in anulu 1867 catu si de atunci încoce a respinsu cu trufia constanta amnesti'a si a declarat in faci'a lumei, că elu nici-odata nu va transige cu cas'a Habsburg-Lotaringi'a. Pe langa acesta Kossuth se tiene până astadi de gubernatoru alu Ungariei si adoratorii sei ilu titulédia totu asia, era de acestia mai are densulu forte multi intre magiari, ceea ce se cunósce si din inpregiurarea, că de candu s'a mutatu elu in Itali'a aprópe de Turinu, se face unu adeveratu peregrenagi la Collegno alu Baraccone, unde locuesce intr'o villa prea frumósá, pe care si-a cumparat'o in apropiarea calei ferate.

Pana la dualismu, pre catu timpu Kossuth petrecea mai multu in Angli'a, s'a incercatu la tote ocasiunile se faca cele mai mari rele possibili monarchului si monarchiei. De candu siede in Itali'a, desgustatu din totu sufletulu pentru dualismu, urmaresce cu atentiune incordata totu ce se intempla in patria, apoi dintr'o epoca in alt'a face a se publicá câte o epistola, in care supune la critica agera nu numai actiunea ministeriului ungurescu, ci si a dietei, si a partideloru. De si in unele cestiuni Kossuth este indusu in eróre prin informatiuni false, luat in cursulu lucrurilor ungurescu in generalu, elu le cunósce din acea departare mai bine decâtu multi ministri, si le judeca cu o agerime de spirjtu demna de totu respectulu, la unu omu ajunsu in etate de 78 de ani.*) Ceea ce

*) Ludovicu Kossuth s'a nascutu in 27 Aprile 1802 la Monok in comitatulu Zemplinu alu Ungariei superióre, din parinti nobili.

pune la mirare pe multi este, că Kossuth predice, că si o Cassandra din stravechime, o multime de urmari rele care au se ajunga pe Ungari'a; dara precum Cassandr'a nu aflase crediementu, asia nu afla nici Kossuth la ai sei; cu tote acestea cele mai multe prediceri ale sale s'au implinitu până acuma. De nimicu inse nu le era mai necasu la conationalii sei, decâtu că Kossuth prevediuse tota portarea asia numitei partide liberale fusionate, impreuna cu manoperele lui Colomanu Tisza si a colegiloru sei.

Este óre acela spiritu profeticu, sau unu simplu calculu matematicu, trasu din faptele anterióre ale ómeniloru? Noue ni se pare că este si una si alt'a. Polibiu a predisu cu 100 inainte, că republic'a Romei va cadea si că i va succede imperialismulu. Candu unu poporu inaintédia prea departe pe o cale ócreare, este cea mai mare probabilitate, că elu isi va continuá mersulu totu pe aceea inainte, apoi ésa unde va esi. Observati intr'o familia traiulu din casa, methodulu dupa care se dá educatiune fiiloru, fiiciloru, nepotiloru, nepóteloru, pentru-cá se prediceti fora multa bataia de capu viitoriulu lor.

In lun'a acesta Kossuth avu multime de visite din Ungari'a, unde voiescu se faca o editiune colossale din tote scrierile lui, vechi si noue; mergu inse la elu multi si din tieri straine. Cea mai memorabila visita din dilele acestea fu a dlui Louis Peyramont, redactorulu diariului francesu „Soleil“ (Sórele), acelasu barbatu, care inainte cu vreo doue luni fusese si la principele Górciacof, ale carui revelatiuni publicate pe atunci, anume despre relatiunile Germaniei cu Russi'a, scormonise multa pulbere. Dn. Peyramont publicá si astadata cu sau fora voi'a lui Kossuth, o parte mare din conversatiunea ce avusera ambii. Acea publicatiune cerculédia astadi in sute de diarie, era anume in Ungari'a ele au produsu unu adeveratu scandalu. Diariele magiare se încerca se demintia nu numai pe redactorulu francesu, ci si pe Kossuth; candu colo éta că vine dn. Urházy la Collegno si dupa-ce aude din gur'a lui Kossuth mai totu cuventele dise cătra Peyramont, le publicá si elu, de si mai pre scurtu, prin urmare le autentica.

Parerile lui Kossuth descoperite cu acesta ocasiune trebuie se interessedie si pe romani forte de aprópe, de aceea le reproducemu si noi, de si

numai in estrasu, inse pre catu se póte mai la intielesu.

Peyramont. Inainte cu trei ani, pre candu Ti-am vorbitu eu Dtale despre planurile bellice ale comitelui Andrassy, Dta o ai luat nu mai de conjectura simpla. Cum ti se pare astadi?

Kossuth. Dta ai dreptate, cu exceptiunea unui punctu. Politic'a ce adscrii Dta comitelui Andrassy, nu este alui, ci este a casei Habsburg, era elu este numai unel'ta supusa a aceleia. Andrassy nu este nimicu mai multu decâtu unu curtesanu insetatu de onori, decoratiuni si parade. Niciodata creerii lui cei creti nu s'au ingrijatu de viitoriulu patriei sale, si deca nespus'a lui vanitate este satisfacuta prin lingusiri, frase si complimente, totudeauna este gata a se supune la comande curtii din Vien'a. Pentru tier'a mea, mie imi este rusine, că unu magiaru au potutu se uite cu totulu interesele vitali ale Ungariei; eu inse trebuie se recunosc a imperatulu Franciscu Josifu si consiliarii sei aru fi potutu alege pe placu si afara de comitele Andrassy. Nu este nici-unu magnatu ungurescu care se nu se fia simtitu onoratu de a ocupá acelasu postu. Eu am vediatu pe acei magnati in anii 1848—49 cum s'au purtatu. Afara numai de baronulu Perényi, toti ceilalti cautau numai se isi apere interesele loru particulare, aveau relatiuni in ambele castre si tradau candu pe una candu pe alta, pentru că mai la urma se fia asigurati in contra oricarei eventualitati. Patriotismulu acestoru ómeni este in tocmai cá si caracterulu loru. (Aci Kossuth descrie caracterele mai multoru familii de magnati, despre cari inse publicistulu francesu tace.)

P. — Asiadara si d-ta inca esti de parere mea, că politic'a inaugurata de cătra Austro-Ungari'a, in realitate este forte periculósá pentru nationalitatea unguresca? Apoi dara cum se intempla, că magiarii nu s'au opusu la acesta politica?

K. — Eu si amicii mei am facutu totu ce sta in poterea ómenesca, dar' tote silintiele nostre au remasu in desiertu. Natiunea enervata in cei 12 ani prin regimulu corumpatoru alui Andrassy et Tisza nu mai are nimicu virilu in sine. Diet'a nu este nimicu mai multu, decâtu unu simplu biou de inregistratura a ordonantieloru ministeriale. Grijea intereselor materialu au ucisu la noi orice prevedere; toti se arunca cu lacomia pe inmultirea de posturi si

Foisior'a „Observatoriului“.

Tiarulu.

de: Angelo Degubernatis.

Traducere din italianesce de: V. P—u.*)

Pe pamentulu russescu traiescu slavi, germani, svedii, finni, samoiedi, tataru, calmuici, turcomani, romani; catolici, orthodoxi, rascolnici (differite secte religiose secrete), mohamedani, idolatri, evrei, nihilisti; tierani ce n'au esitu nice candu din satulu lor, peregrini, revoltatori, tigani, ciunchi totudeauna vagabondi; poporatiuni agricole cá cele din gubernamentulu Moscovei; pescuítore cá cele de pe malurile marei Baltice si ale marei Albe; industriose cá cele dela Tul'a; comerciante cá cele de pe marea Négra si de pe Volg'a. Nici unu imperiu nu este mai vastu, mai variatu, mai imposibilu de definitu cu puține cuvinte, cá imperiulu russescu. Dar' elu are unu mare centru de unitate si acesta e Tiarulu. Pana candu acestu centru e tare, inaltu, cu auctoritate, pana atunci corpulu imperiului russescu e nedestructibilu. Numele Tiarului impreuna acea patria russa, a le carei confine si adeverata estensiune s'ar poté defini cu mare greutate. Polonii cá se micisoresc prestigiulu russiloru, au voitu se demostre, cá densii nu sunt slavi, ci germani, scandinavii, finni si tataru slavisiati; ei pe sine singuri se credu de slavi puri si adeverati; si totusi cei mai infocati panslavisti sunt russii, si cea mai viua expresiune a lumei slave e maiestatea inalta a Tiariloru. Cas'a de Romanoff a simtitu totu prestigiulu propriei sale maiestati; si apoi spre fericirea sa a fostu totudeauna din natura de unu fisicu maiestosu si inpunatoriu. Imperatulu Nicolae era unu adeveratu

gigante, si candu aparea in midiloculu armatei, intrecea cu capulu pe cei mai inalti soldati. Se dice că poterea sa fisica stá in proportiune cu estraordinari'a lui statura. Imperatulu Alesandru cu fiii sei sustientu pe deplinu acestu prestigiu, care face se cređa pe poporulu orbitu, că in persón'a imperiala exista ceva divin. Calitatea de capu alu sftului sinodu, adeca alu bisericei russesci, pe care inca o are Tiarulu, ilu face se fia onoratu de poporulu russescu cá unu tramisu augustu alu lui Ddieu. Tiaru au meritulu de a cunósce bine caracterulu poporului lor, si dupa abolirea sierbitutii, cetatiénulu russu simte lips'a unui patronu, care se 'lu protéga, la care se recurga in tempu de lipsa, a unei providentie proxime aici pe pamentu, precum spera cá va avé un'a la tempulu seu susu in ceriu. Tiarulu tractandu cu poporulu seu, intrebuintiesca maniere familiare si paterne; numesce fiii sei pe poporeni si primisce dela ei pana si sarea, cu carea tieranulu russu i offre ospitalitate in colib'a s'a. In opiniunea tieranului russu, Tiarulu protege pe poporu de abuserile nobililoru, si elu insusi e nascutu si alesu de Ddieu din poporu. In povestile russesci poporale, eroulu care face fortuna si devine Tiaru, e totudeaun'a unu tieranu. Din poporu a fostu acela, care a salvatu viétia Tiarului, candu falsulu Demetriu stá se predea patri'a russesca poloniloru; si oper'a atatu de famosá a lui Glinka. „Viétia pentru Tiaru“ isi are popularitatea sa mai multu dela argumentulu seu poporalu, decâtu dela stralucitele si caracteristicele sale melodii. Unu tieranu a avutu se salvese si viétia Tiarului Alesandru cu ocasiunea atentatului lui Karakassoff. Armatele se punu in misicare si se entusiasmesca la numele Tiarului crestinu; pietatea religioasa ce o areta famili'a imperiala catra monastiri le face devote; Tiarulu le inavutiesce si calugarii ilu incarca cu binecuvantari. Multi nobili au consiliatu se se confisce — spre binele statului — nemesuratele avutii ale monastiriloru; pana acum insa n'a cutesatu nimeni se puna man'a pe ele. Ar poté óre face acesta acelasu imperatu, ce a fostu si este inca atatu de liberalu cătra calugari? Prestigiulu religiosu alu Tiarulu i ar scadá in ochii poporului. Poterea actuala

a auctoritatii Tiarului resiede principalmente in caracterulu seu sacru, ce i-lu atribue poporulu cu consentimentulu clerului. In diu'a in carea s'ar atinge privilegiele clerului si in care Tiarulu abandonatu de atatea secte de dissidenti si-ar face de contrari si pe calugari, poporulu ce crede inca multu in santién'a vietiei calugaresci si in minunile calugaresci, s'ar teme că Tiarulu e parasitu de Ddieu si ar fi in stare se se revólte. In fine, monastiri se afla de mai multe feluri, unele forte venerate pentru viétia esemplara a religiosiloru, altele nerespectate pentru costumele calugariloru. — Am visitatu unu conventu de calugari in Tarszok in gubernulu de Tver insocitu de o dómna nobila. Conventulu nu mi-a insuflatu nici-o veneratiune. Archimandritulu ne-a primitu cu o curtenire lumésca, ne-a insocitu mai antaiu intr'o gradina, unde factu unu buchetu de flori si ilu offeri cu unu complimentu cavalerescu dómnei ce era cu mine; dupa aceea ne-a dusu in chiliele sale elegantu mobilate si ornate cu plante si comandá unu novitiu sprintenu se ne servésca cu doue feluri de vinuri si cu biscottine; manifestandu-ne apoi dorinti'a de a visitá vr'o chilia, archimandritulu nu ne facu nici o difficultate, ci ne recomandá unu calugaru tineru, parintelui Joél, ca se ne aréte chili'a sa. Calugarulu, candu vediu intrandu o dómna, ne sari inainte si ne primi cu tota curtenirea; ne offeri de beutu o tassa de thea, si la intrebarea nostra, cá óre acesta nu e unu ce contrariu regulei, ne clipl' din ochi facundu-ne se pricepem, ca tréca-duca-se. Pre candu parintele Joél vorbia cu placere cu numit'a dómna, eu din curiositate privii preste imaginele, ce se aflau acatiate pe paratii chiliei; erau mai tote desemne profane, ce representau scene amoróse; imi aducu intre altele aminte de unu Paulu si Virgini'a inbracisati; privii in fine la cartea, ce o citea parintele Joél, si-i manifestaiu mirarea mea, ce a ceea carte nu e nicedecum vr'unu opu asceticu: „Sunt atatu de uritióse, respunde, in catu e destulu se le ai inainte 'ti in órele prescise, fara cá se te condamnati la cetirea lor si in órele de recreatiune.“ Din tote aceste vorbiri si din portarea parintelui Joél cre-

*) Vedi: „La Russi'a descritta e illustrata da Dixon, Biancardi, Moynet, Vereschaguine, Henriet e Vámbéry e dal. prof. Angelo de Gubernatis“. Milano 1877.

beneficii, éra cei cari mai au unu atomu de patriotismu nu sciu nimicu mai multu decâtu se lamentedie că timpurile sunt rele.

P. — Si d-vóstra nu cunósceți nici unu mi-diulocu in contra acestoru rele infricosiate?

K. — Nu, eu nu vedu nici unulu si Ungari'a dupa opiniunea mea este din nefericire, perduta fara scapare. Acésta tíera nefericita va mai vegetá cátiva ani remorcata de Germani'a si se va bate numai in folosulu acelei poteri. Natiunea intréga se va sculá de siguru in casu de a se declará resboiu Russiei, inse numai pentru cá se fia taiata in bucati in folosulu altora. Pentru cá se nu isi faca nimeni iluziuni: déca Russi'a va fi batuta cu ajutoriulu nostru, totu noi vomu plati spessele de resboiu si de ghiarale slaviloru vomu scapá numai, cá se fimu inghititi de cátra nemti. Se afla unii ómeni in Pest'a cari se incérca a se consolá si se escusa totu numai cu antagonismulu Russiei. Ei imi scriu in sensulu acesta voindu se me convinga, cá aliantia nemtiésca este necesara pentru de a potea tienea pe Russi'a in friu. Acei nefericiti nu vedu, cá acea aliantia austro-nemtiésca va provocá neaparatu o aliantia franceso-russésca. Conflictulu va erumpe cátu mai curendu, candu apoi Germani'a va avea se se apere in contra Franciei si Austri'a va remanea singura in lupta cu Russi'a. Acestu casu eu l'asiu potea probá in modu matematicu si cei din Vien'a si din Pest'a cari argumentédia altmíntrelea, credu cá francesii sunt séu nebuni de totu séu orbi, séu inpotenti.

P. — Se pare cá ei credu despre noi cá ne voru insielá asupra interesseloru nóstre prin totu felulu de simpathii ce ne arata. D-ta vedi cum se incérca se ne convinga, cá aliantia austro-nemtiésca este indreptata numai in contra Russiei. Eu nu ii defaimu pentru acésta, pentru cá situatiunea falsa in care 'i-au adusu politic'a loru ii face se crédia, cá noi suntemu naivi destulu spre a le ascultá cantecele loru de syrene.

K. — Curatu asia cum face si d. Bismark cu voi; lui inca i se pare cá va potea pacali pe Franci'a de astadi, precum au pacalitu imperiulu. Bismark dice si stá se jure, cá elu n'are nici unu cugetu reu in contra Franciei; se'mi credeti inse mie cá elu cugeta fórtu multu la Franci'a si barbati dvóstra de statu ar fi ómenii cei mai nauci din lume déca i-ar dá celu mai micu crediementu. In

diuramu a poté conchide, cá costumele calugariloru sunt cu multu mai schimbate decâtu cele ale calugarieteloru, a caroru conventu din Tarszok inca l'amu fostu visitatu ceva mai nainte; nice nu ascunseramu acestu cugetu alu nostru inaintea parintelui Joél, care fu indata promptu se ne respundia: „D-vóstre judecati dupa aparentia; noi suntemu mai puçinu impostori decâtu muierile; éta totu; dar' candu facu muierile ceva, se sciti cá o facu mai grósa decâtu noi.“ — Remase cu tóte acestea in noi convingerea, cá parintele Joél calumniésca pe sermaneale calugaritiei, cari sunt cu multu mai aparate de viciuri prin viéti'a laboriósca ce o duc; acele tieseturi minunate cu fire de auru si argintu asupra fascieloru, vestimenteloru sacre etc., care sunt admirate de ori-cine le cunósce, sunt opera' a acestoru calugaritiei industriose. — Si in genere, cum a observatu fórtu bine, Dixon despre calugarii de Solovetsk monastirile russesci se sciu face cu multu mai utile pentru omenime decatu cele din apusu. In cea mai mare parte a monastiriloru russesci se lucra. In districtulu de Dmitroff am vediutu calugarii unii taindu, altii batendu, altii transportandu graulu; in faimos'a monastire a Troitiei calugarii servescu pe óspeti visitatori. Dar' nu-mi potu ascunde desgustulu meu ce l'am simtitu audindu pe acei calugarii, nu numai stipulandu pretiulu camereloru, dar' intrandu cu femeile in particularitati asupra paturiloru si a pretiului cerutu pentru o camera de dormitu, ceea ce-ti dau o idea pré dubia despre viéti'a ascetica a acelor calugarii óspetari. Dar' familiaritatea e unulu dintre caracterele principale ale viéti'e russesci. Isolarea absoluta e profesata de unu micu numeru de trappisti fanatici, cari cu prostie loru isi castigá numirea de sfinti; dar' acésta nu o face russulu, celu mai socialu intre tóte natiunile Europei neescludiendu nice pe cea francesa, unde comme il faut-ulu si convenientiele separédia societatea fórtu adeseori in mai multe parti. In Russi'a nu esista altu ceva aristocraticu, decatu ierarchi'a burocratica, prin carea unu functionariu ce pórtá peptulu acoperitu cu decoratiuni are privilegiuri civile in statu, ce in desiertu le ar pretinde, cine n'are vr'unu gradu mai inaltu in administratiune; dar' in viéti'a social'a esista o familiaritate intre diversele clase ce n'o afli la alte popóra; tieranulu russu vorbesce per tu cu Tiarulu. Proprietariulu russu de odinióra nu arareari se inbetá in compani'a supusiloru sei, pe carii mai inainte ii inbranciá si ii batea. Nici candu se nu judeci pe russi numai dupa salónele Petersburgului, unde a intratu o noua nobilime sui generis, ce-si are adeseori fumurile sale aristocratice; ci se mergi pe la sate, unde domnulu fórtu adeseori nu se deosebesce de ceilalti tierani decâtu prin o cultura si avere mai mare. Caracterulu expansivu alu russiloru, ii apropia usioru unii de altii; de unde vine cá si calugarulu comunica fórtu adeseori cu societatea dela care s'a isolatu. Preotulu apoi avendu femeia si familia nu differe intru nimicu de poporeni si.

anulu 1870 Bismark a voítu se dea Franciei lovitura de mórté. Atunci inse nu si-au ajunsu scopulu. Se sciti inse bine cá elu va face totulu pentru cá se ve nimicésca. Bismark este omulu pe care nu ilu genédia nici unu mi-diulocu, fia acela ori cátu de blastematu. Fiti tari, cum v'au disu Gorciacof si bine se ve paziti.

P. — Acésta aliantia franceso-russésca pe care d-ta o credi inevitabila, d-tale trebue se iti displaca fórtu cá unuia care esti adversaru declaratu alu Russiei.

K. — Logic'a evenimenteloru nu se modifica dupa placerea ómeniloru. Candu asiu avea eu onórea de a fi francesu si ar veni diavolulu cá se'mi ofere ajutoriulu seu in contra Germaniei, eu l'asiu primi cu bucuria. Cu acésta voiescu se dicu, cá eu n'asiu potea inputá Franciei gravitatiunea sa spre Russi'a; intre impregiarile actuale acésta este o cestiune a viitoriului. Eu asiu dori din sufletu cá se fia altmíntrelea si ánim'a mea sangerédia in fati'a destinulu nefericitei mele patrie. Dar' ce potemu face? Eu iubescu Franci'a precum iubescu Ungari'a si nu pociu se dorescu izolarea ei, care dupa intim'a mea convingere ar fi ruin'a ei. Preste acésta, asupra nóstra a ungoriloru in acésta positiune teribila cade o responsabilitate ce me torturédia si care imi va inveniná anii cei din urma ai esistentiei mele. Unu destinu bunu ne au intinsu daunadi minunat'a ocaziune spre a ne asigurá unu viitoriu indelungatu; dar' am scapat'o din mana. In locu de a permite inbucatatirea Turciei ar fi trebuitu se intervenimu la Plevn'a, se silimu pe Turci'a cá se renuntie la desiartele sale drepturi asupra Romaniei, Serbiei si Muntenegrului. Se fimu datu bulgariloru autonomi'a provinciala si apoi se fimu obligatu pe Russi'a cá se tréca la momentu dincolo de fruntariile Romaniei. O armata de 150 de mii, concentrata in Transilvani'a si Bucovin'a pentru scopulu acesta, ne ar fi fostu de ajunsu. Asia Russi'a ar fi suferitu o rusine, care ar fi fostu mai mare decatu perderea unei batalii crunte si popórale din Balcanu nu ar fi avutu se multumésca ei emanciparea loru. In casulu contrariu ne am fi batutu cu Russi'a, cara erá reu preparata in cátu nici pe turci nu ii potea invinge, si o am fi respinsu pe o suta de ani inapoi. Mi s'a obiectatu cá atunci ar fi intervenitu Germani'a. Acésta este o adeverata sotisa. Germani'a nu s'ar fi misicatu de fric'a unei aliantie franco-anglo-austriace si chiaru in casu de conflagratiune universalá, imperatulu Wilhelm si Bismark nu ar fi fostu in stare se induplece pe cele mai multe staturi germane a isi versá sangele si pungile loru pentru interesse curatu russesci. Acésta erá politic'a dictata de mintea sanetósca si de unu patriotismu luminatu. Dar' nu acésta erá politic'a dinastiei Habsburg, care sedusa de Bismark isi intinse man'a dupa pradi turcesci si crede cá isi va restaurá in Orientu prestigiulu perdutu la Solferino si Sadow'a.

P. — Se póte cá temerile d-tale sunt juste. Russii mai sunt inse inca departe de B.-Pest'a.

K. — Ungari'a este perduta. Pentru ce se me mai léganu cu iluziuni insielatóre. Russi'a va stá in Pest'a mai nainte de a siedea Habsburgii in cetatea dela Bud'a si voi, voi francesiloru le veti deschide calea. Sermana Ungari'a, tu esti victim'a órbei pofté de domnia a casei de Austri'a, dela care iti vine tóta nefericirea ta si acuma esti tradata de cátra proprii te fii! . . (La cuvintele acestea, betranulu magiaru fu atátu de emotionatu in cátu se facu o pauza de câteva momente.) Cautu d-ta la poloni, acestia inca s'au facutu apostati. Maioritatea loru este dejá castigata pentru Russi'a, noi inca suntemu slavi dicu ei si puçinu lipseste cá se declare caus'a Russiei de caus'a loru.

P. — Cum ti se pare d-tale de retragerea lui Andrassy.

K. — Demisiune falsa. Elu preste puçinu éra si va reintórce cá cancelariu si numai cei ce nu ilu cunosc voru crede, cá Andrassy s'ar potea lipsi de vanitati si pompe. Elu isi va mai scóte inca odata frumós'a uniformá de honvedu la preumblare. Pána candu? Nu sciu, pentru cá momentele mi se paru numerate.

Situatiunea parlamentara din Vien'a.

Astadi séu maine se voru incepe in ambele camere ale parlamentului austriacu din Vien'a, debaterile asupra adresseloru de respunsu la messagiulu de tronu, prin care s'au deschisu nou'a sesiune a Reichsratului. Aceste debateri promitu a fi animate si fórtu interesante, de órece cu acésta ocaziune, se va clarificá si mai bine situatiunea parlamentara intre cele doué mari partide politice, ce isi disputa supremati'a si adeca, intre aceea a

autonomistiloru, care representa elementele negermane ale Austriei si intre aceea a nemtiloru centralisti exclusivisti, cari pana acuma s'au numitu pe sine in modu mai multu eufemisticu decâtu legalu „partid'a fidela constitutiunei.“

Acésta numire pretentiósca de pana acuma a nemtiloru centralisti a devenitu nesubstantiala si neactuala, de órece prin intrarea boemiloru pe terenulu parlamentaru, ei au recunoscutu esistenti'a Constitutiunei din Decembre 1867 si priu urmare, acuma nemtii nu se mai potu gerá cá ei si numai ei sunt fidelii si privilegiatii aperiatori ai acelei Constitutiuni, prin care ei au voítu se isi asigure pentru eternitate domni'a si supremati'a asupra elementeloru negermane, intocmai cá si ungurii fatia cu elementele nemagiare din Ungari'a si Transilvani'a.

Pentru cá nemtii se póta combate si invinge pe puternicii loru adversari, carii astadi se afla pe aceeaasi arena si pe aceeaasi banci ale parlamentului, voru fi necesitati séu a isi schimbá cu totulu programulu si tactic'a loru politica de pana acuma, séu a se retrage pe terenulu absolutei negatiuni, alu sofismeloru si alu rabulisticii de care au abusatu in modulu celu mai neconscientiosu, ori de câte ori bunulu simtiu, echitatea si logic'a fapteloru blamau actele si portarea loru politica fatia cu elementele negermane.

In ambele camere ale Reichsratului comisiunile esmisse cu insarcinarea de a elaborá proiectulu de adresa cá respunsu la messagiulu de deschidere, nu s'au potutu uni asupra aceluasi tectstu, ci desbinanduse in maioritate si minoritate fia-care si-au elaboratu unu proiectu de adresa separatu si adeca, doué ale maioritatiloru din senatu si din camer'a deputatiloru si doué ale minoritatiloru din aceeaasi camere. Curiosu si totuodata caracteristicu pentru viéti'a parlamentara din Austri'a este impregiurarea, cá in timpu ce maioritatea senatului este antigubernamentalá, aceea a camerei deputatiloru este gubernamentalá. De aci urmédia, cá tenorulu adresei maioritatii senatului si a minoritatii camerei deputatiloru este antigubernamentalu, éra de alta parte acela alu minoritatii senatului si alu maioritatii camerei deputatiloru este de coloritu gubernamentulu. O astfelu de anomalie parlamentara se póte intemplá numai in Austri'a si numai subt impregiurările actuale.

Se prea intielege, cá o astfelu de situatiune este si ar fi fórtu incomodatóre pentru ori care altu gubernu constitutionalu. Acésta o simte prea bine si gubernulu austriacu, din care cauza ministrulu presiedinte comitele Taaffe isi pune tóte silintiele cá se mijlocésca unu compromissu intre maioritatea antigubernamentalá si intre minoritatea gubernamentalá a senatului pentru cá asia, se restabilésca echilibrulu intre cele doué camere. Organele gubernamentale nu se indoiescu despre rezultatulu favorabilu alu incercariloru dibaciului ministru presiedinte.

Diferenti'a ce esista intre adresa maioritatii si aceea a minoritatii este esentiala si se póte resuma in urmatórele: partid'a autonomistiloru cere si pretinde decentralisarea administratiunei actuale, in tempu ce aceea a centralistiloru nu voiesce se audia si respinge cu indignatiune ori ce concessiune ce ar fi se se faca provinciiloru autonome, pe contulu centralismului actualu. Lupt'a deci s'au simplificatu fórtu multu, pentru cá acuma isi stau fatia in fatia autonomistii si centralistii si nemtii voru avea se probedie, déca acuma dupa ce boemii au intratu in parlamentulu centralu, sunt aplecati la o intielegere pacínica si sincera cu ei, séu cá dorulu loru de inpacare cu boemii n'au fostu decâtu numai o frasa góla si farisaica.

Incercarea cavalerului Anton de Schmerling si a lui Hasner de a organisa si formá o noua partida centralista din remasitiile desmembratei partide „fidela constitutiunei“ si din elementele flotante ale diferiteloru cluburi si nuantie de partide separatistice se póte considerá cá nereusita. Schmerling si partisanii sei, declaranduse indata in prim'a siedintia a senatului in contra gubernului actualu si luandu o atitudine amenintiátóre fatia cu boemii, au voítu se provóce indata la inceputu lupt'a de principii. Boemii inse precum si gubernulu au ridicatu manusi'a pe care le o au aruncatu Schmerling et compani'a, au primitu provocarea, dar' au amanatu lupt'a pe altadata.

Acésta au separatu fórtu multu pe centralisti pentru cá, cu cátu va trece mai multu timpu, cu atátu positiunea gubernului se va consolidá mai tare si cu atátu partid'a autonomistiloru se va potea organisa si prepará mai bine pentru lupt'a decisiva.

Nemtii s'au asteptatu, cá boemii intrandu in parlamentu se pretinda indata si fara nici o amanare sistarea Constitutiunei din 1867 si inau-

gurarea sistemului federalistic. Ei bine, boemii nu le au facutu acésta placere, ci deocamdata se marginira numai a cere decentralizarea administrativa, care este primul pasu pentru recastigarea autonomiei provinciale.

Se prea intielege, că autonomi'a provinciala recastigata, mai curendu séu mai tardiu in man'a boemilor va deveni punctulu archimedicu, din care ei la tempulu seu, voru fi in stare a redică din titini fatalulu sistemulu alu centralismului subt care gemu si se inadusiescu nationalitatile imperiului habsburgicu. Nemtii o sciu acésta prea bine si de aceea ei combatu si se voru opune din respoteri in contra tuturor tendintieloru autonomistice ale guvernului actualu.

Dar' in fine, majoritatea va decide si noi speramu că acea majoritate nu va fi centralista, ci va corespunde promisiunii date in messagiulu de deschidere, in care M. S. imperatulu dice că: de aci incolo voru fi respectate dreptulu publicu fundamentalu, precum si dreptulu nationalitatiloru.

Camilu.

Romania.

Traimu intr'o epoca de surprinderi, de casuri neastepate. Pre cătu a fostu de lunga si violenta in camer'a deputatoru lupt'a asupra legeri de indigenatu (art. 7), pe atātu desbaterile au fostu scurte in senatu, unde pe langa ce proiectulu fu de urgentia, cu trecerea preste unele forme parlamentarie, spre superarea d-lui Lascaru Catargiu, apoi numai doui oratori vorbira contra luarei in consideratiune. Anume d. Vas. Alexandri tienū jidoviloru, aliantiei israelite, diplomatiei europene o lectiune, pe care déca mai au simtiu de omu, nu o voru uită nici-odata. Dieu inse si cuvintele mitropolitului primare demne de inalt'a sa positiune si de talentele sale, pronunciate despre toleranti'a religioasa in sedinti'a senatului din 10/22 Oct. merita se fia cunoscute la omenimea intréga; si fiindu că acelu discursu este din acelea ce au unu meritu durabilu, déca astadi nu'i potemu face locu, nesmintitu inse ilu vomu reproduce cătu mai curendu.

Dupa ce art. 7 fu si adoptatu de cătra corpulu ponderatoriu in sedinti'a din 11/23 cu 56 voturi contra la 2, fu sanctionatu si promulgatu in diu'a de 13/25 l. c. Intr'aceea diariile cele mai seriose isi exprima si descriu bucuri'a publica fačia cu fericit'a deslegare a fatale cestiuni. De alta parte inse jidovii si anume alianti'a loru universalu potu se o scia de acuma si pentru toti vecii, că in portarea loru cătra natiunea si patri'a romana isi ascernura forțe reu pentru totu venitorulu. De asimilarea, de inchiagarea, contopirea rassei semitice in rass'a latina, in scurtu, de romanirea jidoviloru căti au apucatu a se asiediă pe teritoriulu Romaniei, nu pôte fi nici-odata vorba; că-că fia disu cu permissiunea tuturor cosmopolitiloru, o inchiagare că acésta este cu totulu in contra naturei omenesci, in contra calitatiloru de rasse. Abstracțiune facēdu cu totulu de ori ce ura, de ori ce umbra de resbunare, legi misteriose ale naturei sunt unu obstacolu cumplitu, că se nu se pōta realisă nici o prefacere de rassa. Se nu stea nimeni cu exceptiuni, că-că acelea au remasu de ani doue mii totu numai exceptiuni.

De alta parte inse Alianti'a israelita, alu carui planu fusese a prepară germanisarea natiunei romanesci pentru catastrofele viitoare de care nu va scapă Europ'a, facū romaniloru fara voi'a sa, celu mai mare bine, că-că precum observaseramu si cu alta ocaziune, abia acuma Romanii din Romania invetiara din cele mai violente atacuri jidovesci, că se scie pentru toti vecii, că ei potu se si conserve patri'a loru numai subt conditiune, déca voru cultivă din tōte poterile loru ideea nationalitatiei si cu ea limb'a nationala. Totu dela jidovi au se invetie romanii cu acésta ocaziune, ce pretiu trebuie se aiba pamentulu la ei, cum trebuie se se alipésca de brazda; mai incolo ce semnifica industria, comerciulu si mai pre susu de tōte moralitatea si honestatea, in fine tari'a brațialoru bine armate.

Spre a ne informă si noi cesti de dincōce, asupra desvoltarei acestei cestiuni vitala, vomu mai continuă cătuva timpulu cu reproducerea de discursuri parlamentarie.

— (Continuare din discursulu ministrului V. Boerescu). „Dar' se ne ocupamu d-loru, de facare paragrafu in acestu nou art. 7, si care sunt tōte relative la aplicarea principiului coprinsu in art. 44. Din esaminarea loru, ne vomu convinge, că facare din ele nu coprinde nimicu contrariu tractatului din Berlin,

si că, in acelasu timpulu, nu se atinge, nici se ataca interessulu legitimu alu tieriei. Déca vreo contradicere cu tractatulu veti vedea, séu déca vreo atingere a interesselu tieriei veti observă, ve rogu se aretati si se probati asemeni inconveniente, si noi vomu fi gat'a a primi se se indreptedie acea gresiela.

Se incepemu cu paragrafulu antaiu alu aplicarii principiului enunciatu in capulu articolului. Prin elu se declara că toti strainii, de ori ce religione, se potu naturalisă, si că aceeași naturalizare se pōte cere, si de aceea, cari se numescu supusi romani, fira in sa a fi cetatieni.

D-loru, mai inainte de a veni la obiectiunile care s'au adusu acestui cuventu, de supusu romanu, se intrebă: ce se pōte inpută acestui paragrafu: este elu ore contrariu tractatului din Berlin, ori constituie vreo amenintare pentru viitorulu nostru? Nu o credu; că-că naturalizarea individuala ati primitu-o toti, si nu credu că o veti respinge numai fiindu că se propune de pe acésta banca. Mie imi place a crede că in acésta cestiune, celu puçinu, toti facemu abstracțiune de cestiune ministeriala; nu facemu dar' decātu a ne conformă vointiei tieriei, candu adoptamu sistemulu naturalizarii pentru aplicarea principiului din art. 44.

S'a afirmatu inse, fara a se probă, că proiectulu nostru ar contienea emanciparea pe categorii.

Cum inse pōte fi acésta, candu proiectulu se exprima altfelu, candu memoriulu constata contrariulu, candu tōte raporturile mele din streinatate probedia că am cobatutu categoriile?

Ce se intielege prin emanciparea pe categorii? Se ne damu bine sēm'a de cuventu si se vorbimū că omeni de sciitia, că omeni de statu. Emanciparea este acelu actu alu legiutoriului, in care se inscriu nesce cause permanente, ale caroru efecte se producu si in presentu si pe viitoru, in favōrea unoru individi, cari dobendescu séu exercitiia nesce drepturi fara a mai avea nevoe de votulu Camerelor. Acesta este intielesulu esactu si juridicu alu cuventului. Acei din d-vōstra cari se indoiescu séu cari nu au cetitu multe carti, n'au decātu se deschidia celu dintaiu dictionariu spre a află acésta semnificare.

Asia dar' atunci se pōte dice că este emancipare candu in lege se dice că cutare individi, cari sunt in cutare conditiuni, spre esemplu că au scrisu cutare carti, séu că au cutare grade academice, séu că au servitu in armata, voru fi declarati si voru exercitā drepturile de cetatieni romani, fara că individulu se mai fia supusu vr'unui votu. Acésta este elementaru si fara contestatiune. Astfelu s'a procedatu la noi, candu la 1857, s'au emancipatu Armenii, candu adeca s'a declaratu că intre crestini diferenti'a de secte crestine nu mai constituie o neegalitate; atunci toti Armenii s'au in-scris in listele electorale si au votatu, fara că vr'unulu din ei se fi fostu supusu votulu Adunarii. Astfelu s'a procedatu in tōta Europ'a, la diferitele epoce de emancipare. Asia a fostu d. e. in secolele trecute, candu in tierile protestante, s'au emancipatu catolicii; candu in tierile catolice, s'au emancipatu protestantii; candu in mai tōte statele, s'au emancipatu Evreii. Pretutindenii s'a declaratu, puru si simplu, numai caus'a, care producea emanciparea, ér' efectele s'au produsu de sine si permanente. Acésta este emanciparea cu séu fara categorii.

Unde vedeti ceva astfelu in proiectulu nostru? Se imi permiteti dar' a ve spune că, candu audu că se inputa proiectulu nostru că contienea sistem'a emanciparii, mi se pare că se face o gluma, séu că celu puçinu este o simpla tactica spre a potea face se cada proiectulu, atragandu câteva voturi; atātu numai că sunt si altii gat'a de a respunde, si a combate asemenea midiolōce, si atunci adeverulu nu intardia a se face cunoscutu mai bine si cei retaciti a veni la cunoscintia.

Acestu adeveru este, că credemu că numai prin naturalizarea individuala potemu aplică principiulu continutu in art. 44. Suntemu forțe convinsi că este de unu mare interessu alu natiunei că se fusionamu in mass'a natiunei tōte elementele diverse care nu au la noi o nationalitate determinata. Elementulu israelitu este celu mai numerosu din aceste elemente; si sicimu că interesele nostre nationale si economice ceru că se fusionamu acestu elementu. Dar' fusiunea acésta trebuie se se faca cu timpulu, incetu, treptatu. Ea nu se pōte face spontanu si de odata; este trebuintia de timpulu, pentru că incetulu cu incetulu, Israelitii se se pōta assimilă cu natiunea, prin educatiune, prin scoli, prin moravuri, si cu cătu ei se voru assimilă, pe atātu se voru naturalisă, pana candu in fine voru fi toti assimilati. Sistemulu de naturalisatiune nu trebuie dar' a fi privitu de poteru că unu midiolocu de a inlatură aplicarea principiului, ci că unu modu practiculu de a o face sicura si constanta.

Déca amu procede cu precipitare, admițēdu sistemulu emanciparii, s'ar aduce o asia de mare perturbare in relatiunile nostre sociale, in cătu ar fi periculu că peste puçinu se fimu siliti a reveni asupra mesureri. Candu cineva se isbesce de dificultati invincibile, trebuie se cede die. Acésta s'a intemplatu si in alte tieri. Nu uitati că au fostu state care au procedatu in cestiunea israelita cu ore-care precipitare, si au fostu siliti se revina asupra mesuriloru largi spre a le mai restringe. Acésta s'a intemplatu Angliei la a. 1754; totu asia s'a intemplatu Franciei la a. 1808, candu Napoleon a trebuitu se revina asupra mesuriloru prea largi ce prescriesese in favōrea Evreiloru; totu asia a fostu in Prussi'a dupa edictulu din 1812, candu s'au mai restrinsu din drepturile acordate prin acelu edictu; si asia in tōte statele care au procedatu cu precipitare. (Va urmă.)

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea extraordinaria.

Processu-verbalu Nr. 36.

Din ultim'a sedintia dela 3/17 Iuliu 1879.

(Urmare si fine.)

„In nouele nostre institutiuni amu statuatu, că sesiunea generala consacrata in mare parte decisiuniloru privitoare la finantie se va tine pe viitoru primaver'a. Asia sesiunea nostra dela Augustu 1879, se afla de faptu suprimata, ceea ce ne in pune datorii'a de a regulă inca de acum diverse afaceri pendente.

„Printre acestea, eră prelungirea terminulu si adaosulu midiolocelu pecuniare pentru misiunea de explorare a archiveloru din Ungari'a si Transilvani'a, din punctulu de vedere alu istoriei nostre romanesci, cu care au fostu insarcinatu acum unu anu d. N. Densusianu si care a datu pana acum cele mai favorabile rezultate; era facilitarea, prin noue voturi ale unoru publicatiuni in cursu de tiparire si anume:

a) Doue volume din operele lui D. Cantemir adeca, vol. VI, *Istoria ieroglyphica* si vol. VII coprindeudu *Collectanea orientalia*, *Vita Constantini Cantemiri* si corespondenti'a principelui D. Cantemir.

b) Memoriulu d-lui Tocilescu asupra vechiloru locuitori ai Daciei.

c) Partea II, memorii si notitie din Analele Societatii Academice pe 1878 precum si volumulu din Anale pe 1879.

d) Catechismulu calvinescu din 1856, publicatu in noua editiune de d. G. Baritiu.

e) Viati'a santiloru Varlaam si Ioasaf de logofatulu Udriste Nasturelu, tiparita acum mai antaiu de d-nu A. Odobescu.

f) Psaltirea lui Coresi, cu care se insarcinase d-nu B. P. Hasdeu.

„Acele trei ultime publicatiuni au fostu aprobate prin decisiuni ale Societatii academice din anii 1874 si 1878.

„Desvoltarea colectiuniloru nostre de carti, de desemnuri si de monete si-a avutu si ea partea sa, si o parte buna, in lucrarile nostre din acésta sesiune.

„In adeveru amu luatulu actu de primirea insemnatei biblioteci a repaosatulu nostru colegu A Papiu Ilarianu si amu decisu că pentru buna pastrare a cartiloru, se se lege cele multe inca nelegate.

„Am aretatu cuvenitele multiamiri D-lui D. C. Sturdza Skeeanu pentru insemnatele donatiuni de charte, stampe si obiecte antice, cu care D-sa a binevoitu a inavuti colectiunile nostre.

„In fine, ati consimtitu la unu adeveratu sacrificiu in raportu cu exiguitatea averei nostre academice, numai cu scopulu dea adaoge insemnatei colectiuni de monete nationale oferite Academiei de Dn. Din. Sturdza, cele 54 de pretiose monumente romanesci, provenite din cabinetulu principelui de Montenuovo.

„Acestu sacrificiu ni se va parea usioru de câte ori vomu cugetă, că Academia Romana possede adi, déca nu inca o colectiune de totu completa, dara negresitu cea mai numeroasa colectiune de monete romanesci.

„In privinti'a donatiuniloru cu care se inavutiescu fondurile nostre cu destinatiuni speciale ni s'au facutu D-loru estimpulu doue oferte; una, adica a averei lasata de repaosatulu nostru colegu I. Cazacovici, pe care am fostu obligati a o refusă de ocamdata din caus'a formeii nelegale sub care ni s'a facutu propunere; cealalta inse, donatiunea *Asociatiunei Craiovene pentru desvoltarea invetiamentulu publicu* amu acceptat'o cu multiamiri si unu nou premiu trienalu, consacratu cartiloru didactice, va fi anuntiatu de Academie de adi inainte.

„Sub raportulu premiiloru, alu carui efectu naturalu este de a desteptă in publicu o nobila emulatiune pentru lucrarile intelectuali, potemu constată estimpulu cu o mare multitudine, că, ne aflamu in mesura de a constată o activitate destulu de considerabila.

„Pe langa cele doue premii anuale, unulu de 4000 lei si altulu de 5000 lei, instituite de fericitulu Nasturelu Herescu, pe langa *marele premiu Nasturelu* de 12000, ce este a se acordă la 4 ani odata; pe langa premiulu Principelui *Alexandru Ion Cuza*, pe care l'amu transformatu estimpulu intr'unu premiu trienalu de 4000 lei; pe langa cele mai modeste care le damu din venitulu fondulu Zapa traducetoriloru meritosi de autori eleni si latini, au venitu estimpulu se se adaoge, doue alte premii anuale de câte 5000 lei unulu, instituite de Statulu romanu, sub denumirile de *Premiulu Lazaru* pentru lucraru scientifice, si *Premiulu Heliade Radulescu* pentru lucraru literari. Dn. Dr. Fetu, dupa o incercare de 7 ani, a cerutu si obtienutu dela D-v. că premiulu seu scientificu se fia transformatu intr'unu premiu trienalu de 4800 lei; in fine Asociatiunea Craiovena pentru desvoltarea invetiamentulu publicu ne-a incredintiatu sarcin'a de a premiă la fiacare trei ani cu o suma de celu puçinu 1500 lei cea mai buna carte didactica.

„Atâtea stimuli nu potu se lase nepasatori pe barbatii de sciintie si de litere ai Romaniei si mai cu sēma pe tinerimea studioasa.

„Gratia generōseloru donatiuni, Academia le a deschisu numerose cariere de concursu.

„Totu-deodata noi amu luatulu, prin noulu Regulamentu, mesurile cele mai potrivite pentru a asigură strict'a pazire a conditiuniloru de concursuri, osebindu fondurile cu *destinatiuni speciale*, de acele, multu mai modeste, care au a servi la intretinerea Academiei, si la indeplinirea celorlalte ale ei sarcine, precum publicatiuni, misiuni si alte lucraru scientifice.

„Confectionarea budgetulu nostru actualu, votatu pentru 8 luni numai, adeca dela 1 Iuliu curgetoru pana la 1 Martiu 1880 ne-a invederatu exiguitatea acestoru fonduri si ne-a pusu in positiune de a constată că in starea presenta a fonduriloru de care dispune Academia, activitatea ei se pōte exercitā mai multu prin premieri de opuri, de cătu prin lucraru intreprinse din insasi initiativ'a sectiuniloru ei.

„Remediul la acestu inconvenientu nu s'a potutu cauta acum indata, de ore-ce budgetulu votatu in sesiunea acesta, are mai multu de scopu prepararea deplinei aplicari a noveloru nostre dispositiuni relative la averea Academiei.

„In viitoare sesiune generala vomu cauta midiolecele cele mai eficace spre a nu fi nevoiti mereu se obtemperamu la aceste pedici, care amenintia de a pune stavile seriose la activitatea Academiei.

„Nu voiu incheia, D-loru, acestu repede conspectu alu multeloru lucrari cu cari a fostu ocupata sesiunea noastra de estimpu, fara de a aminti prin cateva cuvinte, placuta si interesanta serbatoare, careia cei mai multi din membrii Academiei, intr'uniti in Bucuresti, au consacratu una din dilele lor de repaosu. Escursiunea facuta impreuna Duminic'a in 24 Iuniu, la curtea de Argesiu, n'a fostu pentru noi o simpla distractiune, ea ne-a procuratu fericita ocaziune de a aprecia de visu monumentulu din acea localitate, care constituie principallu titlu de glorie alu arteloru romane din trecutu, renascendu astadi in tota a sa inflorire, sub inteligenta si atentiva restaurare la care lucrera meritosulu architectu francezu, D-nu Andre Lecomte de Noury. Ea ne-a datu si acea satisfactiune morala de a vedea, prin cordiala primire ce ni s'a facutu de P. S. S. Episcopulu si de catre cetatenii Curtii de Argesiu, de cata calduroasa simpatie se bucura Academi'a Romana in anim'a Romanilor din ori-ce parte a terei.

„A dovedi din ce in ce mai multu ca o meritamu si ca ea ne inbie la lucrari folositoare natiunei, eta D-loru invetiatur'a practica ce vomu fi culesu cu totii din acesta placuta excursiune.

„Terminandu nu imi mai remane D-loru, mie, ca secretaru generalu alu Academiei, daruitu cu onoratoarea D-vostra incredere si purtandu de acum inainte sarcina de a inregistra faptele D-vostra, de cata a ve ura, si a ve ruga se bine-voiti, spre onorea corpulu nostru, a nu cruti niciodata, intr'acestu sensu, ostenelele mele.

Dupa lectur'a acestui raportu, presedintele, luandu cuventulu, multiamesce membriloru Academiei pentru tote inlesnirile ce i-au facutu, spre a potea conduce la bunu rezultatu lucrari multiple si inportante ale acestei sesiuni extraordinare, si totodata isi esprima in fati'a adunarei, gratitudinea sa personala catre Dn. G. Sionu, pentru concursulu activu si zelosu, ce D-lui i-a datu in totu timpulu cata a purtatu inpoaratorea sarcina de secretaru generalu alu Societatii Academice.

Presedintele declara sesiunea extraordinara a anului 1879 inchisa.

Presedinte, **Ioanu Ghica.**

Secretariu generalu **Odobescu.**

Sciri diverse.

— (Insciintiare.) Adunarea generala a despartimentulu III (Sibiu) alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu, se va tienea in acestu anu la 21 Octombro (2 Novembre) a. c. la Gur'a-Rtului. Deci toti on. membrii ai acestui despartimentu, precum si alti binevoitori pentru cultur'a poporulu romanu, sunt invitati a lua parte la acesta adunare.

Sibiu, 10/22 Oct. 1879.

Dr. Ilarionu Puscariu m. p. direct. desp.

Dr. Nicol. Maieru m. p. actuariulu comitetulu.

— (Necrologu.) Crud'a morte erasi rapi dintre cei vii pre unu preotu veneratu si parinte bunu de familia, carele in vieti'a sa, pe langa implinirea oficiulu seu preotiescu, s'au silitu a si implini si sacr'a datorintia ca parinte si capu de familia, ca-ci in starea sa modesta incungiuratu de familia numeroasa, avu se lupte cu greutati extraordinare, crescendu pe toti fiii sei prin scole, dintre cari doi sunt professori in Blasiu, si alu treilea Dr. de medicina. Acela au fostu bravulu preotu si parinte

Georgiu Uilacanu

parochulu S. Petrului- de campia, carele dupa unu morbu acutu de 2 dile in 13 Octombro s. n. isi dete sufletulu in man'a Creatorulu, in etate de 60 ani si in alu 37-lea alu preotiei sale.

Pe repaosatulu ilu plangu soci'a sa Ana, fii sei Alesandru prof. cu soci'a sa Valeria, Petru profes. Ioan Dr. medicinae, Danilu cantoru, Ana si Maritia; cumnatulu seu Petru Popu canonicu in Lugosiu, si ceilati frati, sorori, consangeni si amici.

Remasitiile pamentesci dupa celebrarea oficiulu funebralu prin 6 preoti in frunte cu p. onor. d. Ioanu Moldovanu protopopulu Catinei in 16 Octombro s. n. au fostu asiediate spre repaosu eternu in cimiteriulu bisericeii locale gr. cath.

Fia'i tierin'a usiora si memori'a binecumentata!

— (Inaintarile de toamna in armat'a de linia austro-ungara.) Intre cei inaintati aflamu, salutamu si felicitamu pe urmatorii oficiari de nationalite romana si adeca:

Inaintati la gradulu de maioru au fostu d. capitanu de class'a I George Maximu dela regimentulu de inf. Nr 46 pentru regimentulu de infant. Nr 50; d. capitanu de class'a I Avramu Cassanu dela reg. de infant. Nr 47 pentru regiment. de infant. Nr 31.

La gradulu de capitanu class'a I au fostu inaintati

urmatorii d. d. capitanu de class'a II si adeca: Ignatu Margineanu la reg. de inf. Nr 33; Carolu Popp la reg. de inf. Nr 64; Mihailu Novacu de Hunyad la reg. de inf. Nr 46; Elias Dordea la reg. de inf. Nr 37 si Adolf Posia la reg. de inf. Nr 46.

La gradulu de capitanu class'a II s'au inaintatu d. d. locotenenti: Wenzel Balasco la reg. de inf. Nr 36; Traila Strojescu la reg. de inf. 43; Jacobu Bacea la reg. de inf. 31; Pintelei Lucutia la reg. de inf. Nr 5.

La gradulu de locotenenti au fostu inaintati d. d. sublocotenenti: Ioanu Iovescu le reg. de inf. Nr 5; Emilu Pavelea la reg. de inf. Nr 63; Chiriacu Bacila la reg. de inf. Nr. 51: Basiliu Literatu la reg. de inf. Nr 2; Joanu Pepa la reg. de inf. Nr 33; Nicolae Dragomiru la reg. de inf. Nr 64; George Popovicu la reg. de inf. Nr 62; Nicolae Begu la reg. de inf. Nr 51; Daniilu Mataranga la reg. de inf. Nr 64; Lucaciu Paica la reg. de inf. Nr 51; Ferdinand Sloboda la reg. de inf. Nr 65; Nestoru Onciu la reg. de inf. Nr 29 si Dimitrie Brumaru la reg. de inf. Nr 43.

La rangulu de sublocotenenti au fostu inaintati cadetii: Franciscu Papp la reg. de inf. Nr 2; Michailu Brateanu la reg. de inf. Nr 63; Alesandru Gusiaila de Negrea la reg. de inf. Nr 2; Joanu Germanu la reg. de inf. Nr 41 si Carolu Stefanu la reg. de inf. Nr 63.

In arm'a de artileria au inaintatu la rangulu de locotenenti d. d. Dionisie Maiereanu la reg. Nr 12 de art. si Dimitrie Ionascu la reg. Nr. 8 de art. D-lu Valeriu P. Bologa fiulu d. cons. gub. in pens. Jacobu Bologa, au fostu reactivatu in rangulu de sublocotenentu la reg. de art. Nr 8 stationatu in Sibiu.

In regim. de pioniri au inaintatu d. locotenentu Emilu Kircu la rangulu de capitanu class'a II.

In corpu de trenu milit. au inaintatu d. sublocot. Carolu Adamu la rangulu de locotenente.

La rangulu de medici de regimentu class'a II au fostu inaintati d. d. Dr. Julius Muresianu la reg. de inf. Nr. 2. Dr. Emilu Brote la reg. de inf. Nr. 31 si Dr. Joane Popu la reg. de inf. Nr 62.

Se traiasca si la mai mare!

— (Casatori'a regelui Spaniei). In 21 l. c. ambassadorulu extraordinaru alu regelui Alfonso, ducele de Baylen a cerutu mai antaiu dela M. S. imperatulu ca siefu alu familiei imperiale si apoi de la archiduces'a Christin'a man'a acesteia pentru suveranulu seu. Dupa ce M. S. imperatulu incuviintia petirea, archiduces'a isi dete si densa consimtiementulu. Cununi'a se va face in Spani'a, cu intregu ceremonialulu anticvatei etichete a curtiei spaniole.

— (Pensionare.) D-nulu Alesandru Guranu maresialu-locotenente si fostu comandatu de divisiune in Bosni'a au fostu pensionatu precum se dice, la propri'a sa cerere.

— (Arab-Tabi'a.) D-nii C. Olanescu ingineru, St. Falcoianu si E. Arionu coloneli, au fostu insarcinati se repesente statulu romanu, inse numai cu votu consultativu, pe langa comisiunea tehnica numita de Poteri pentru delimitarea fruntarieloru romano-bulgare la punctulu Arab-Tabi'a. Comisiunea europeana se va intr'uni pentru prim'a ora la Silistr'a.

— (Schimbare de trupe in Bosni'a. In urm'a unui ordinu alu ministrulu de resbelu din Vien'a statulu trupeloru aflate in Bosni'a si Hertiegovin'a se

va reduce inca in decursulu acestei luni asia, ca in fine rezervistii se pota primi atatu de multu doritulu congediu. Pe la mijloculu lunei viitoare se voru face urmatoarele schimbare cu trupele din Bosni'a si Hertiegovin'a si adeca: voru fi scose din acele doue provincii regimentele de infanteria Nr. 17, 29, 54 si 79, batalioanele de venatori Nr 3, 4 si 38, bateriele de munte Nr 1/I, 2/III, 2/IV, 1/X, apoi companiele Nr 8, 13 si 15 ale primulu regimentu de geniu si companiele Nr 12, 14, 16, 18, 19 si 20 ale regimentulu alu douilea de geniu si in fine stabulu batalionulu 5 si companiele 14, 15, 17 si 20 ale regimentulu de pioniri. De alta parte apoi voru fi tramise la Bosni'a si Hertiegovin'a regimentele de infant. Nr 1 si 71 si batalioanele de venatori Nr 2, 14 si 26.

— (Diariile parisiane.) „Independance Belge“ a primitu de la corespondentulu ei parisianu comunicari statistice forte interesante despre editiunile diarielor din Paris. In urm'a acestoru descoperiri s'au tiparitu in luna trecuta pe fia-care di: din „Rapport“ 70,000 esempl., „Figaro“ 64,000, „France“ 40,600 „Paix“ 40,000, „Temps“ 22,000, „National“ 17,000, „Libete“ 17,000, „Marseillaise“ 17,000, „XIX Siecle“ 14,000, „Republique Francaise“ 11,000, „Journal des Debats“ 8000, „Voltaire“ 8000, „Univers“ 7000, „Gaulois“, „Pays“ si „Patrie“ sub 6000. „Petit Journal“ 565,000 „Petite Republique“ 181,000, „Lanterne“ 137,000, „Petit Moniteur“ 100,000, „Petit National“ 60,000, „Nouveau Journal“ 45,000, „Petit Parisien“ 40,000, „Petite Presse“ 32,000.

— (Calendaristic'a) pe anulu viitoru s'a mai inmultitu inca cu:

— Calendarulu bunulu economu, pe an. 1880. Intocmitu de D. Comsia si Eugenu Brote. Cu mai multe ilustratiuni intercalate in textu. An. IV. Coprinsulu acestui calindaru practiculu, variatu si bine arangeatu ce apare in editur'a tipografiei Josef Drotleff in Sibiu, se pote vedea din inseratulu pe care ilu publicum in Nr. de astadi.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 27 Octobro

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.58 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.31 „
Imperialu rusescu	„	9.65 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.90 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcesca	„	10.58 „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	— „

Atestatu medicalu

despre neintrecut'a potere vindecatoare a veritabilei
Ape de gura anatherina

(93) 2—3

Dr. J. G. Popp

in contra morburiloru de gura de natura scorbutica si reumatica a gurei si a gingieloru, precum si in contra dureriloru de dinti.

Atestatu, ca de cativa ani am intrebuintatu cu succesulu celu mai bunu Ap'a de gura anatherina a c. r. dentistu de curte **Dr. J. G. Popp** din Vien'a in contra morburiloru de gura scorbutice si reumatice, in contra morburiloru gingieloru, precum si in contra dureriloru de dinti si ca o prescriu inca si acuma in tote casurile, de orece in decursulu pracsii mele mi s'a datu adesea ocaziune de a me convinge despre efectulu ei salutaru.

Miclosiulu-Mare.

Dr. J. Fetter m. p.

Depozitele se afla: in Sibiu la d-nii C. Müller, farmacistu, F. A. Reissenberger, Piati'a mica, S. Stengel, Fried. Thallmayer, comerciantu, W. F. Morscher, farmacistu diplom.; in Orasi'a la d. C. Fuhrmann, farmacistu; in Brasiovu la d-nii E. Fabick, W. Jekelius. Ad. Kugler, Goos, Horuung, farmacisti, Demeter Eremias, comerciantu; in Mediasiu la d. dr. Fr. Folberth, farmacistu; in Sebesiu la d-nii J. C. Reinhardt, J. Ludwig Binder, farmacisti; in Sighisior'a la d-nii J. B. Misselbacher et filii, J. B. Teutsch, precum si in tote farmaciele, parfumeriele, magazinele de galanterie si de materiale din Transilvani'a.

CĂLINDARIUL BUNULUI ECONOM

pe anul viset 1880.

Intocmit de

D. Comșa si Eugen Brote.

Cu mai multe ilustratiuni intercalate in text.

Anul IV.

Cuprinsul: Dilele si serbatorile de preste an. Chronologia. Pascalia. Anotimpurile. Sistemul planetar al soarelui. Intunecimi. Serbatorile schimbatoare si Posturile. **Genealogia:** Austro-Ungaria, Germania, Francia, Rusia, Italia, Britania si Irlanda, Spania, Romania, Suedia si Norvegia, Belgia, Olanda, Grecia, Portugalia, Monaco. **Conspectul complet al turgurilor din Ardeal:** A. in rend alfabetic, B. in rend chronologic. Turgurile in Ungaria. Turgurile principale in Romania. Turgurile principale in Bucovina. — **POSTA:** A. Posta de epistole, B. Posta de mesagerie. **Correspondenta telegrafica.** Raportul intre mesurile noue si vechi. — **TIMBRE.** Tabele de interese. Tabela comparativa a valorilor de bani din toate țările. — **SFATUITORIU JURIDIC.** Partea economica: Cu puteri unite. Carul (cu patru ilustratiuni). Din istoria calului. Cat se seamena pe un hectar? Timpul incoltirii si vegetatiunii la diversele plante agricole. Tabela despre masinile agricole mai insemnate. Din care material cat vinar se estrage. Greutatea fructeloru si sementeloru mai indate. Cat timp poarta animalele agricole? Mutarea pomisorilor tineri. Pentru a apara vrabiile dela cirese. Mijloc in contra omideloru pe varza. Plugul cu douo cormane (cu ilustratiune). Ciurul (cu ilustratiune). Foaieci noue pentru tunsulu oilor (cu ilustratiune). Griji padurile! Cum sa se prinda oile? (cu douo ilustratiuni). Scutul pomilor (cu trei ilustratiuni). Digestiunea. Gandacul de Maiu (cu sase ilustratiuni). Sarea ca nutriment de vite. — **Partea beletristica:** Ioan Turbina, poveste. Bataia dela Calughereni. **Poesii:** Sentinela romana, poem istoric de Vasile Alesandru. Aratura de N. Beldicean. Mai iubit . . . de I. Mineu. Stejarulu si cornul, canteec din Moldova. Bogatul si seracul, canteec popular. Rugina si framantatul painii (cu ilustratiune). Cat e de greu un bou? (cu ilustratiune). Respectul convenit (cu ilustratiune). Literatura romana agricola. Tabela pentru preschimbarea pretulu dupa mesurile vechi in noue. **Inserate.**

Pretul 45 cr. v. a. sau 1 leu n.

Editura tipografiei JOS. DROTLEFF in Sibiu.

(104) 1—3